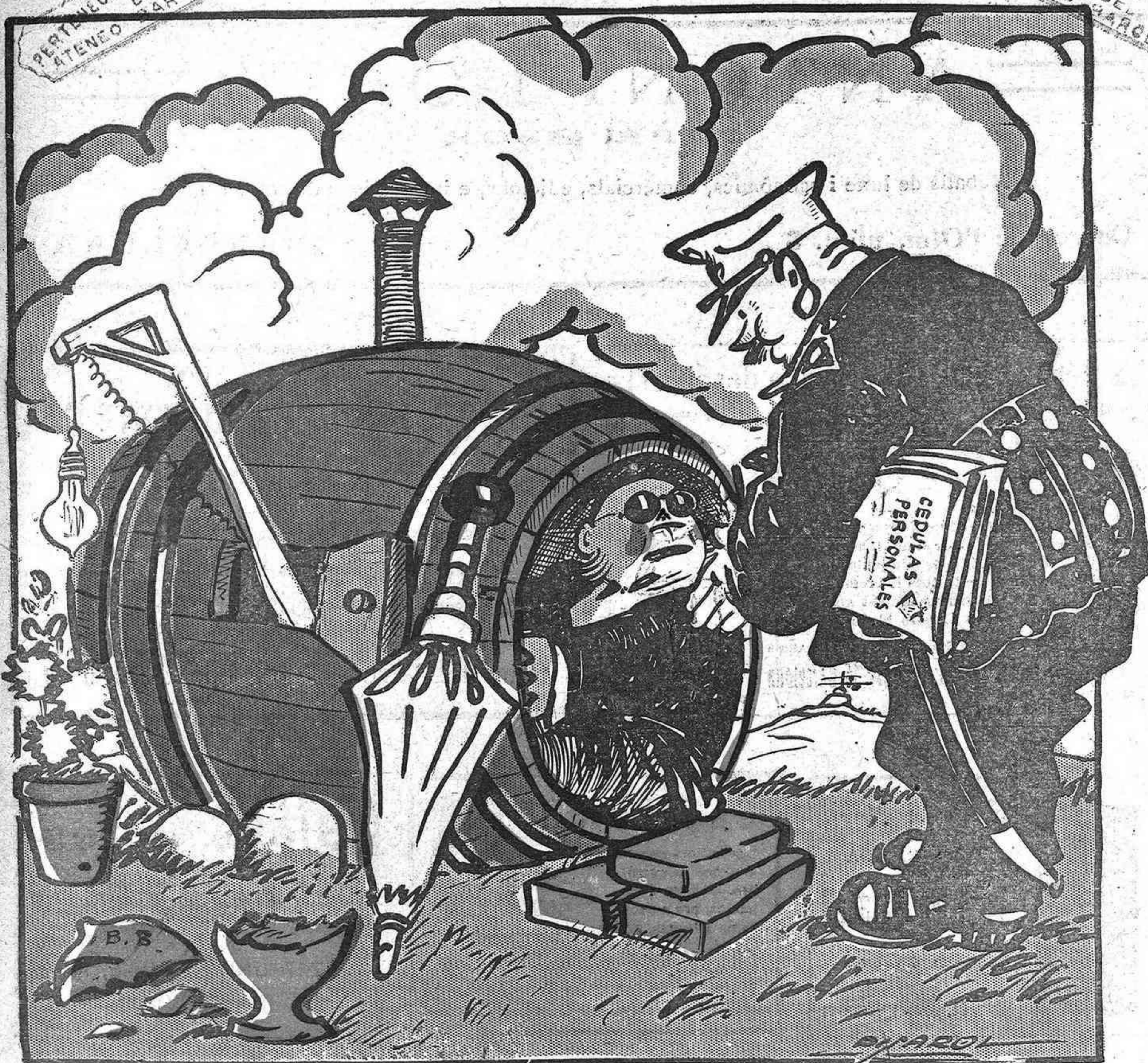

L'Esquella de la Torratxa

Any XLIII :: Número 2191

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 4 de març de 1921

EL MODERN DIÒGENES

—Li porto la fulla de les cèdules...
—Arri allà!... Aparta't, mala sombra!

El mejor disolvente de los uratos
 Afepta de las vías urinarias
 Oólicos nefríticos
 Reuma articular
 Nefritis
 Tifus
 Gota

UROMETINA

AMBROTTE HERMANOS
 Introgna - Hexanellano - Iodamina - Formina

PÍDASE folleto explicativo. Muestras a los señores médicos
 Agte gen.: S. NAVARRO
 Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO & INTESTINOS

GASTROL
MIRET

PROBARLO ES CURARSE

MARCA MIRET - Farmacéutica
 Diputación, 205-BARCELONA

DE VENTA EN TODAS PARTES

ANTONI LOPEZ
 IMPRISOR

Treballs de luxe i econòmics, comercials, edicions, e impressions de totes menes

Carrer de l'Olm, núm. 8 **BARCELONA**

La llet condensada (sense desnatar)
 La més pura MARCA La més saludable

VICTORIA

procedent de les masies del Montseny (Barcelona), és absolutament pura, la més rica, la més saludable i nutritiva perquè conté tota la crema i perquè és elaborada solament amb llet de vaca suïça i sucre blanc de canya.

DE VENDA EN COLMADOS I ULTRAMARINS
 Despatx central: Princesa, 15-Barcelona

Antes de pendre-la

Després d'haver-la pres

Soler i Torra germans
 BANQUERS

Compra venda de valors - Ordres de Borsa - Canvi de moneda - Giros sobre l'estranger - Comptes corrents en monedes Nacional i Estrangera

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

SARNA
 CURA RÁPIDA
Sarnicida Paradell
 Frasco 4 pesetas
 Asalto, 28, farmacia - Barcelona

CAÇADORS!

Les millors espadanyes més ben construïdes, sòlides i còmodes, per a caça, camp i tennis, són les que fabrica la casa

BORNAS Hospital, 24, ent. BARCELONA

Vendes al engròs i a la menuda-Expedicions a provincies

Bloks Notes
 a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
 BARCELONA

Tintes bones calltats **Bazar DE LA Unió** Útils per a escriptori
 UNIÓ, NUM. 3 **BARCELONA**

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

LES DUES PASSIONS

ada dia barcelonès és dia de difunts. La política, la governació, el periodisme, les converses públiques i domèstiques no són més que estadístiques demogràfiques. Es l'actualitat perentòria renovada cada dia. I l'actualitat no és aquesta, encara que sembli ex-

trangular la dostra vida. L'actualitat de Catalunya és, deu ésser, els noms de dos musics, En Bach i En Millet.

Devegades gent de Madrid que solament sap de la nostra tragèdia per les referències periodístiques, quan li ressenyen tot lo que hi ha en ella de tossuderia dramàtica i de fanatisme temerari, acaba, per castellà que sigui, admirant la sang d'aquesta aspríssima Catalunya.

—Quina energia, encara que sigui per a el mall...

Doncs la passió barcelonina, no conté més energia que la «Passió» d'En Bach cantada a l'Orfeó Català. Mar-tar és fàcil. Es una qüestió fisiològica de fanatisme o de mala sang. Però posar la «Passió» d'En Bach, això sí que demostra energial Totes les dificultats d'execució han estat vençudes. Intervenien una orquestra, un orgue, chors i solistes. Ha precisat prop d'un any per arribar a perfecció. Ha estat precís contractar dos oboes de l'Opera de Berlín i un tenor alemany. I quan la batuta d'En Millet ha mogut la doble orquestra i els chors, hauríem pogut dir al madrileny admirador de l'energia catalana:

—Això no ho pot fer més que un català o un alemany.

Idèntic fervor per la musica en el català i en l'alemany; igual voluntat pacient; el mateix dalit d'engrandir per la musica les dues pàtries. Fins els que anaren a escoltar la «Passió de Nostre Senyor Jesucrist», a l'Orfeó, tingueren un comportament germànic, de voluntària disciplina. Arribat amb el descans l'hora de sopar— car l'audició començada a la tarda va finir a mitja nit—deixaren tots en els seus seients trossos de paper, diaris o targetes per a

que els fossin respectats. Tothom al tornar recobrà el seu lloc, com si en lloc d'anar a un concert anessin de viatge i l'Orfeó fos un vagó. No va mancar més, per a complement d'aquesta disciplina i d'aquesta energia que respecta els llocs, que aquella multitud filarmònica hagués sopat «choucroute» com si fos a Bayreuth.

Passió en el carrer i «Passió» a l'Orfeó. Però d'aquesta no'n saben res per Espanya. D'aquesta no'n parlen els editorials, ni els parlamentaris. I és en ella on rau tota l'energia catalana que per a arribar a un dia de concert, treballa les nits de vuit mesos. L'energia catalana no està pas en una *Star*, sinó en la batuta d'En Millet, i quan, temps a venir, de la passió homicida ningú se'n recordi, restarà la «Passió», d'En Bach, en els programes del concert, i portarem als forasters a que l'escoltin, per a espeterrar-los amb la doble orquestra, l'orgue, els chors i els solistes.

PARADOX

Aquest número ha passat per la censura

Fes lo que't dic...

La fressa enorme promoguda al voltant del pressupost, ha tingut el final que endevinavem. Ha sigut aquest l'espatèc que suposa el parlar altre cop dels empleats que es diu que cobren sense anar a l'oficina. Dels funcionaris que'n diríem sangoneres, i que, pel que veiem, resulten invencibles. Realment, no hi ha raó que aboni el que's danyi a la majoria, pel fet de que hi hagi uns quants senyors amics del vagar, abans que de la rectoria.

Els empleats municipals, causants, en bona part, del rebombori alçat amb motiu de l'aprovació del programa econòmic de l'Ajuntament, treballa per a la consecució d'unes millores inspirades en un sentit de justícia. A la demanda del personal, contesta el Consistori amb uns acords d'una parcialitat i un favoritisme manifestos. Com ha succeït sempre, es decanta la balança del cantó dels privilegiats, amb evident perjudici dels humils, als que, per a si no bastés la negativa en satisfer les seves aspiracions, se'ls tira en cara l'incompliment dels deures més elementals. La corda es trenca sempre per la part més flaca...

No creiem que hi hagi motiu per a que's produeixin els regidors amb la forma que ho estan fent. No són els

funcionaris els responsables de les deficiències que en els serveis es noten. Els culpables de lo que de dolent s'observa a la Casa Gran, la culpa dels pecats de l'administració, cal cercar-los en la política de comparses i comars, que té en l'Ajuntament i en la Mancomunitat els puntals més fermes.

L'exemple ofert pels nombrosos regidors, que sense tenir ofici ni benefici s'han enriquit exercint el càrrec, no és, certament, per a encoratjar a ningú.

Ans al contrari.

JUST

I a política té entranyes

El primer fou un regidor radical.

—Això de l'Emiliano Iglesias resulta escandalós. Es diputat i és regidor, quan els dos càrrecs són incompatibles.

Del regidor radical, passa l'estranyesa an els periodistes, d'aquests als empleats, i fou ja comentari constant i quotidià. Perquè no's feia pública la incompatibilitat? Perquè si En Guerra del Río i En Companys havien renunciat a la regidoria, la conservava contra tota llei l'Emiliano Iglesias? A veïam, una aclaració concreta i perentòria.

Finalment, aparegué a *La Veu* un article. A l'endemà el reproduïen altres diaris. La interpel·lació, que havia d'ésser consistorial, esdevenia pública i periodística. Aleshores, des de *El Progreso*, l'Emiliano Iglesias presentà les seves raons:

—El senyor Iglesias no ha renunciat al seu càrrec de regidor, primer perquè aquesta és la voluntat de les autoritats del partit, segon perquè existeixen precedents com el d'En Durán i Ventosa, senador i regidor, tercer perquè encara no ha jurat el càrrec de diputat, i quart—aquesta raó no apareixia en *El Progreso*—perquè no li dóna la gana.

Callà *La Veu*, callà la majoria regionalista. L'Emiliano Iglesias segueix essent regidor i diputat. I s'ha sabut que fou convingut l'article de *La Veu* per a que *El Progreso* exposés la defensa, i no arribés a tenir-se de formular aquesta al Consistori.

La política, a l'últim, té entranyes, i les dels regionalistes s'han eternit per a l'Emiliano Iglesias, abans adversari sense pietat dels regionalistes, convertit avui en oposició de S. M. la «Lliga».

Dolç i aspre

Penya d'escriptors i de *dilettanti*. Penya catalanista i conservadora. Penya ben avinguda amb la vida, sobre tot la casolana i quotidiana. Se llegeix un article d'un escriptor nacionalista, amb el qual abans se comptava, però que avui ha desertat de les clientele regionalistes. En l'article se parla de «l'avui aspríssima Catalunya». Un *dilettante* observà:

—Aspríssima, ara que van mal dades.

Un altre *dilettante* protesta:

—Catalunya és i serà sempre dolça.

Però un pintor, al seu torn, respòn:

—Dispensi, vostè confon Catalunya amb el clima.

Qui em diu que, de seguir l'onada de la baixa, avançant amb la força que ho està fent, no pugui comprar-me uns pantalons, abans de que passin quatre o cinc anys?

Per a allavors serà cosa de pensar en abonar-me als *esplais amables i elegants* organitzats al Ritz pel Patronat de la Federació d'obreres.

Ara com ara, i degut principalment a la manca de roba negra, he d'acontentar-me amb saludar pel carrer an En Gual, que prestà el seu concurs al Patronat en forma de presentació escènica i plàstica.

Lo que més greu em sap, és haver tingut de privar-me de fruit el *català acurat* del poeta Ventura Gassol, escollit per En Gual per a *fer revivre breument davant les dames i damiselles de la societat barcelonina, les íntimes representacions teatrals dels salons de Versalles*.

N'hi ha prou amb conèixer superficialment la *societat barcelonina*, per a endavinar lo que seran aquestes reunions artístiques, la primera de les quals es celebrà demà farà vuit dies... sense ploure. Justícia sia feta an En Gual.

Dissabte passat—i per la causa ja esmentada—tinguí d'acontentar-me amb una representació de *L'Esquella de la Torratxa*, donada sobre un *petit teatre* d'una entitat recreativa del carrer de Cremat Gran,

En comptes de Marivaux, En Pitarrà. En lloc de les lleugeres figures de *La mare confident*, els tipus sapats, pletòrics de vida i d'agradós salvatgisme, concebuts per l'ingeni del poble.

A manca de discretejos i d'agudeses més o menys recomanables, alegria sanitària, acudits francs, dits sense embuts que disfrecin el pensament.

A la plaça del tè, el cafè casolà. Per a suplir la murmuració, els xiuxiueigs, la riallada oberta, pròpia dels qui serveixen per divisa el lema que diu:

«Pa, vi, i bona cara».

X. X. X.

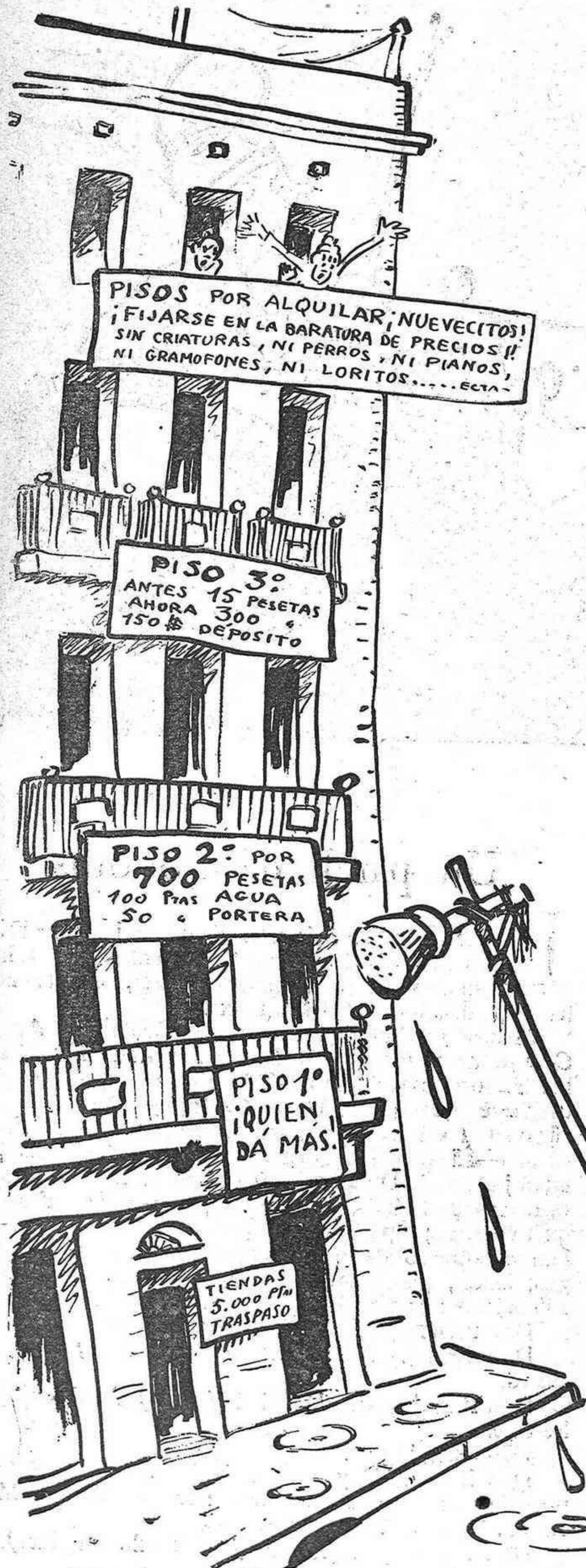

Dels poetes de veritat

Involuntàriament vareig presenciar, fa ja temps, un àpet que uns admiradors oferien a un poeta premiat amb «flor natural». No'm vareig preocupar d'esbrinar a on fou concedida aquesta flor, perquè per al cas dóna lo mateix. Suposo que tots els poetes del univers són tallats pel mateix patró i van a la una perfectament.

Dec confessar que jo, llavors, feia els meus primers passos en coneixença del món. Fou tan depriment per al meu esperit aquell acte i l'experiència que he anat adquirint respecte a aquests homes nomenats poetes, que quasi avui dubto de l'existència llur.

En els meus temps de juvenesa «verge» tenia un concepte dels poetes completament diferent de la realitat. Pot suposar-se que no me'ls imaginava com els des-

FETA LA LLEI, FETA LA TRAMPA

crits per Homer, ni com els dels Romans, ni tampoc com els de l'edat mitjana, que corrien món enllà amb el consabut llaut, hostes de reis i de prínceps. Però en tenia format un concepte de religiositat idealística, equanimitat, dolcesa i autoritat, tot a un temps. I he pogut constatar que tot era un somni. La golafreria d'aquells reunits que veladament es disputaven el xoriso de l'entremès, la forma barroera i famèlica d'empassar-se els diversos condiments i mil coses més, anotades per un observador discret, donaren un cop mortal a la dilecció correctíssima i exquisidessa que jo els hi atribuïa.

El temps em donà ocasió d'inquirir el *modus vivendi* d'algunes firmes conegudes, i lo millor fou que al posar en relació l'home i la seva producció, podia comprovar que l'escriptor d'una tendència de versos pastorils i inofensius, a lo millor era un comerciant d'aquests que's sacrifiquen a facilitar mercaderies guanyant-hi el cent per cent; l'autor de versos inflamats de catalanisme patriòtic, era un empleat d'Hisenda d'aquests que's dediquen a enganyar pàgesos; com també he notat més de cinc vegades que les inicials de firma d'uns versos de foc dirigits a una boca petonera, corresponien a un senyor casat i amb un grapat de criatures. Aquests descobriments han sigut, per a mí, una veritable revelació i m'han provat d'una manera contundent que avui ja no existeixen poetes veritat. Perquè aquests senyors que's guanyen el pa com un altre veí qualsevol i toquen l'arpa a ratos perduts, reptint tonteries amb més o menys bon gust, no en són de poetes, com tampoc aquests altres que, al construir una tragèdia, drama, etc., en vers, ho fan amb la mateixa preocupació d'aquell que ha de resoldre un problema d'escacs o... de dòmino.

Lo millor, per a tots, seria acabar amb una casta en la que ningú hi creu i tothom se'n mofa. Davant de la realitat de la vida i enfront la veritat, sempre serena, so-lament hauríem de reconèixer com a poetes—tenint en compte que avui es desprecia la mera exposició i es cotitza molt alt l'acció—an aquell estúpid que's mata o es deixa morir de sentiment per una dona, o an aquell boig que mata an ella i després es suïcida. Aquests, en tot cas, són els genuïns representants, en els temps moderns, d'aquells antepassats que evoca la llegenda.

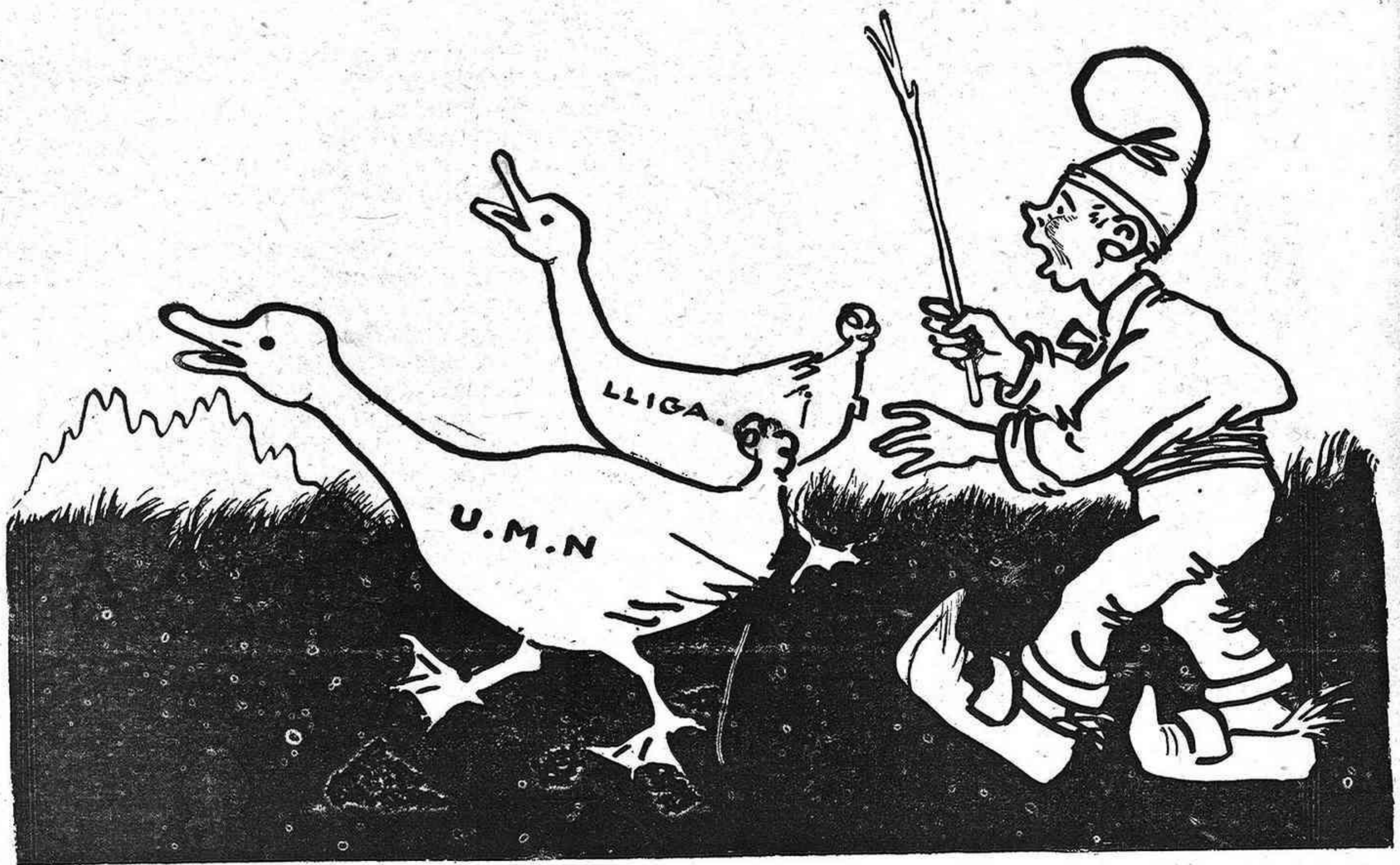
OLLOT-MARI

EPIGRAMA

—Com que'l metge em dongué
(d'«alta»...
(diu qu'estant al llit malalta
digué donya Ramona)
tot seguit em vaig midar,
i al cap de molta estona
de comptar i més comptar...
vaig trobar qu'era igual d'alta.

JAUME MUNNÉ

El Propietari.—No faig millores a la casa?... Doncs, legalment, puc pujar els lloguers.

L'ETERN «VODEVIL» POLÍTIC BARCELONÍ

«Les dugues oques».

SONETS

L'INFINIT

Es ell qui amb son posat altiu, ha ofès.
 problemes algebràics, que, èsma-perduts,
 davant de son misteri hi resten muts;
 l'orgull d'un nom preuat deixant malmès.
 Ni els savis entre els savis han après,
 amb tot i tenir fama de sabuts,
 la ciència dels poders inconeguts
 d'un nom que de tant gràfic, no diu res.
 La vida, aquest espai que manca al món.
 un temps que sempre fuig, com glàs, s'hi fón;
 ni te un demà que esperi, ni un passat.
 Llum trista de flam groc; llum de neguit.
 A l'ànima que vola, l'Infinit
 la guia per camins d'eternitat...

DARRERS MOMENTS

Al Llànties li ha arribat l'último hora.
 Pobre home! Jugador tota sa vida,
 li va agafà un tropell fent la partida
 diària d'«arrastrat». Oh, tot-hom plora!
 la dona, els seus germans, els fills, la nora...
 I diu el confessò, que desseguida
 va anar-hi amb dolç accent de despedida,
 veient de l'home el fi, tant a la vora;
 —Resigna't, pecador! No hi ha rè estable
 al món! Un jutge gran i inexorable
 ens mata a tots igual, sens ser *verdugo!*
 I el jutge aquest, que és Déu, cava la fosa.
 Quiet, diu, que ara ve un rei! Si éll ho disposa...
 — Un «rei», pare, haveu dit? — fa En Llànties — Jugo!

JOAQUIM MALLEU.

Un parell d'astrònoms

L'escena té lloc al Paralel. Es de nit, i la lluna brilla
 environada d'altres brills més enfosquits. L'hu-
 mitat s'entreté en mullar el carrer, i el fret fa ficar
 les mans dels transeunts a la butxaca.

Mentre l'aplaudida Jordi està representant el *rôle* de
Crevette del xistós vodevill *La dame de chez Maxim*, so-
 bre les sorolloses taules del Teatre «Nuevo», en un recó
 del cafè que porta el mateix nom, don Bruno—
 aficionat a estudiar les estrelles celestes—i don Fran-
 cisquet—aficionat a estudiar les estrelles de *music-hall*,—
 estan jugant al «Dòmino» *mano a mano*. Don Bruno és
 castellà; sap el català, però no vol parlar-lo. Don Francis-
 quet és català; sap el castellà, mes no se'n vol servir. Ni
 l'un ni l'altre vol despendre's un sol moment de llur llen-
 gua; així és, que l'*amateur* a l'astronomia parla en castellà
 a l'*amateur* a la corredoria, i aquest en català an aquell.

Don Francisquet.—Posi, senyor *astrònom*.

Don Bruno.—Ahora mismo, señor *idem*; el doble
 cuatro.

Don Francisquet.—Molt bé! (*Jugant*). Aquí té el qua-
 tre-cinc.

Continuen jugant.

Don Bruno.—Voy a recitarle la *semana planetaria*
 para que usted no gane la partida: Luna... Marte... Mer-
 curio... Júpiter... Venus... Saturno...

Don Francisquet (*Ràpid i jugant l'última fitxa*).—I
 «Dòmino»!

M. G. MIR

:-: PAPERAM :-:

COMENTARIS per *Lluís Nicolau d'Olwer*.—Picotejant d'ací i d'allà, l'autor ens distreu una estona, donant-nos la seva opinió crítica, ara en qüestions d'història, ara en literatura, ara en política. I així ens trobem al davant, sense donar-nos-en compte, notícies sobre Aristòfanes, Jordi de Sant Jordi, Lull, les quals subratllem de tot cor; després venen unes apreciacions polítiques sobre la nostra causa, amb les quals—fora alguna divergència parcial—estem de tota conformitat.

TOTES LES CORDES, llibre de poesies de *Josep Massó Ventós*.—Es el fruit d'una imaginació inquieta que inquietament fou aplegat i presentat al jutge-públic, tribunal suprem, formador i malmetedor de prestigis. Aquesta vegada En Massó i Ventós se'ns presenta, com mai, com un sortat revolucionari de la forma. I al caificar-lo de sortat, lamentem que en el llibre suara publicat, no s'hi vesllumi una igualtat ornímoda d'altura i perfecció; car algunes traduccions i alguna poesia, no la trobem digna de rumbejar al costat de les sublimes i sentimentals «Estances a l'enfermera», «Sonata en blanc major» i «La filla del rei d'Hongria».

Però en resum podem dir que *Totes les cordes* no minven, sinó que posen un grà de sorra més a la fama justament guanyada d'En Josep Massó i Ventós.

Tant l'obra present, com l'anterior, han estat donades a llum per la Societat Catalana d'Edicions que cada vegada es demostra més bona mare de moltes obres de la nostra literatura.

GLOSSARI

EL PASSAT I EL PERVENIR

Una petita anècdota que trobem en *Le Ruy Blas*:

«A casa d'un polític parisenc s'hi dona una festa, a la qual hi assisteixen diputats, regidors, artistes i diaristes.

Després d'un «lunch» extraordinàriament suculent, ve la indispensable xerrameca i la reglamentària música, acompanyada de la indiscutible ballaruga.

La cosa s'engresca, i no en tenen prou amb això, sinó que cada un dels convidats treu les seves gràcies: l'un fa jocs de mans, l'altre recita versos, el de més enllà fa escultures amb fruita, etc.

Per fi, una senyora, cèlebre endevinaire, deixeble de madame de Thèbes, s'ofereix a donar una petita sessió de quiromància, prenent per subjectes a tots els presents. Els va cridant d'un a un; li allarguen la mà, i ella, després d'un petit estudi de les ratlles, llença a l'auditori la seva sentència, declarant lo que la persona ha sigut

i lo que serà; els punts culminants de la seva vida passada i futura.

I, naturalment, com que el passat l'endevinava sempre, tots volien saber el pervenir.

Per fi li tocà el torn a un famós regidor, qui amb motiu de determinades irregularitats sobre agavellaments en temps de la guerra, s'havia enriquit molt, però que, per lo mateix, havia estat també encartat en assumptes de justícia.

La cèlebre endevinaire, en agafar-li la mà, va dir-li:

—Comencem, com amb els altres, pel passat.

El regidor, al veure's la pedregada al damunt, digué:

—No, nol... No's molesti, senyora... Deixem-lo estar el passat!... No té cap interès!...

—Com vulgui, doncs... Anem pel pervenir..

—Sí, sí, anem pel pervenir... Què diu?... què diu el pervenir?...

L'endevinaire, després d'una pausa i havent llegit totes les ratlles de la mà:

—Doncs... el pervenir dia que vostè tornarà a anar a la presó.»

XARAU

En una tertúlia aristocràtica.

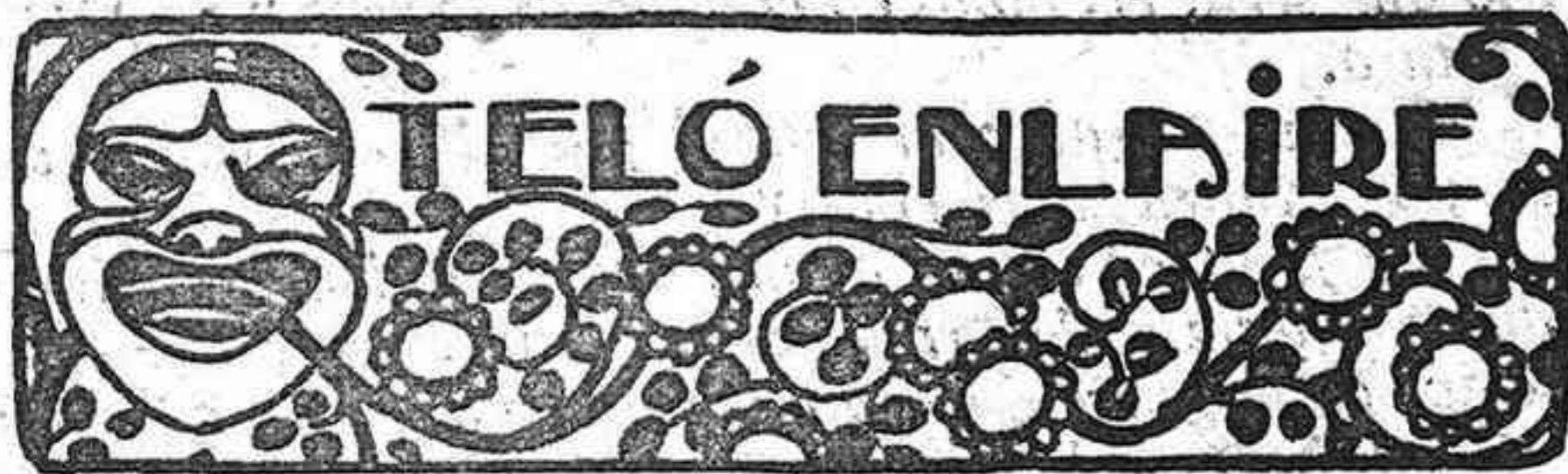
La mamà.—Nena, seu al piano i toca «Amor per sempre».

Un senyor, al tanto.—No; per sempre; no... Que toqui una mica només.

ELS ATEMPTATS FEMENINS

Com hi ha Déu, és divertit passejar se per les Rambles de set a nou de la nit!

LICEO

Van estrenant ballets vienesos amb aquella satisfacció de l'Empresa que compta les funcions per plens. Han agradat molt, darrerament, els titolats *Les fleurs de la petite Ida*, i *Le 18 me Printemps*; aquest constituï el comblé de l'entusiasme de la *gente-bien*, per tractar-se d'una agradable música original de l'Arxiducuesa Immaculada, quina bona senyora, present en el teatre, fou objecte de vives demostracions de monarquisme, etc., etc.

Dimecres s'estrenà *Faune et Nimphe*, que encara no havem pogut veure, i per a demà, dissabte, s'anuncia la primera de *Maerchen*.

ROMEA

Allò dels germans Corominas, *La parenta pobra*, resultà una de tantes comedietes per a distreure una estona als *moros*. Un assumpte xic xic, bastant absurde i inversemblable dona lloc a que uns quants personatges diguin xistus de tota mena. L'obra s'aguantà mercès a un tipu, bastant ben observat, el de la protagonista, magistralment interpretat per la senyora Morera.

Per cert que avui, divendres, l'esmentada artista celebra el seu benefici. Programa: *La dida* i *Gente bien*. Un ple segur.

NOVEDADES

Com avançarem en el número passat, avui debuta la companyia de *Balls Suecs*, que serà un seguit de aconteixements, perquè porta moltes estrenes de punta, artistes de primera força i decorat cridaner. Un espectacle que valdrà la pena d'ésser vist i aplaudit per tot Barcelona.

PRINCIPAL-PALACE

Quin pet de ovacions i ben merescudes al originalíssim Ramper!...

Es d'advertir als seus admiradors que aqueix artista pendrà part en la pròxima revista *Ooh... La Revue!*

Aquesta setmana han debutat les gran atraccions *Valdare*, *Lake*, eis *Briatore* i altres.

CÓMICO

Vinga donar novetat als programes!... Els súbdits d'En Tormo i d'En Robert no's cansen d'estrenar. La darrera obra, *A la prima...* és un vodevil verdet, alegre i xamós, ple de incidents còmics i de situacions mogudes, que dona lloc a que s'hi llueixin tots els artistes de la companyia... i sobre tot les femelles. Ansia i tornem-hi!

ESPAÑOL

Les dugues oques, no és pas de lo més encertat que ha traduït En Moliné, que és un senyor que sap triar les obres. Aquesta és diluida i fluixa. No obstant, com que el diàleg és graciós i no hi manca gresca verdosa ni deshambillés, els aficionats hi riuen i disfruten. Els «asos» són els primers de disfrutar-hi.

Per a ahir, dijous, s'anunciava un famós guinyol. *Espiritisme*.

Si el veiem, ja hi direm la nostra.

ELS DEPORTS

FOOT-BALL

El passat diumenge tingué lloc l'últim partit entre el F. C. Barcelona i el F. C. Sevilla.

I amb un «lleno completo» se jugà. Durant la primera part es va veure un joc molt mogut, puix els sevillans jugaren força bé i els catalans varen tenir que jugar esplèndidament per a aguantar el joc dels forasters. En Zamora va treure pilotes de greu compromís. El domini dels barcelonesos fou gran, lo qual donà ocasió a que el porter sevillà tingués més feina que un barber en dissabte.

En un avenç del «quintet barcelonès», *xuta* l'Alcántara i treu la pilota el porter sevillà, però En Martínez, que està «al tanto», remata esplèndidament l'únic «goal» de la tarda.

Durant la segona part, el domini dels nostres fou complet, però els xicots del Sevilla, amparats per la «xamba», no els feren cap més «goal» davant de la perplexitat del públic que creia amb una forta paciència. En resum: que els andaluços juguen molt bé al fut-bol; porten bons defenses i excel·lents davanters. Els nostres jugaren bé, però varen estar desgraciats al *xutar*.

El públic marxà satisfet; no n'hi havia per a menys.

Propers partits internacionals.

L'excel·lent Junta del F. C. Barcelona està en tractes amb varis famosos equips que deuran jugar per Pasqua; un dels tals és el famosíssim Crow-Town; de l'altre encara ens manca saber el nom. Es diu que tindrem «Copa Barcelona» entre els equips anglesos i el nostre Campió. Tan debò sigui un fet!

BOXA

Vetllada de «La Bohemia».

En Ferrant, que és un «nano» excel·lent boxejador, aguantà dos forts *rounds* contra En Galmés; però En Ferrant va dir: «Prou rebre!». Ja que l'adversari era més alt i fort. Seguiren En Ibáñez i Montero, i després d'ésser amonestats per l'àrbitre foren retirats per fer *chique*. Pu-jaren al *ring* En Martínez, antic púgil, i En Rojas, «l'home que sempre riu»; feren un combat en que el rialler Rojas va rebre del «carpó». En Giralt fou vençut per punts per En Mora, que va demostrar saber on té la mà dreta i l'esquerra. Ho van fer bé tots dos. La «revenge» serà un fet.

Amb una lluita a 8 *rounds*, l'Artero guanyà a l'Ortiz. S'esperava que fos més interessant. En Ortiz va posar en pràctica un boxeig bastant estrany.

Acabaren els «cops de puny» a la una... Serenooooo!...

ES UN VERITABLE ABÚS!

Sembla mentida lo que succeeix amb el «palco de la premsa». Aquest, cada partit es veu assaltat per uns *caballeros* que res tenen que veure amb la premsa, i quan arribem els veritables periodistes, que som els que tenim l'obligació d'estar-nos hi, el trobem *completo*.

Hi ha revista, com *Los gorriones deportivos* o *Els Arrossaires del Foot-ball*, que tenen repartits molts *car-nets* als amics i *allegados*, i aquests molt satisfets ocupen un lloc que no'ls pertany.

Es hora que la Federació i les Juntes dels Clubs solucionin aquest «abús». Els veritables periodistes els hi estarem sumament agraïts.

Ho faran?—NOLUS.

BARCELONÍ, BON PAGADOR

—Digueu al vostre amo que vingui en persona, a cobrar, que per a ell sempre tinc la caixa oberta.

—Les mans enlaire! .
—I tu... el nas a la butxaca!

Xerrameques artístiques

D'HERODES A PILATS

Els nostres pintors s'han proposat fer anar els crítics d'Herodes a Pilats, abans d'arribar la Setmana Santa. On s'és vist obrir tantes exposicions a la vegada! A «Cân Parés», a les «Laietanes», al «Refectorium», al «Camarín», a «Cân Dalmau», a «Cân Serra»... Demanin. Es a dir, no demanin res, perquè encara fora pitjor. I després es queixen de que no vénen! Per a mí que ens pinten la cigonya, els nostres artistes! Jo, el que veig, és que tots van molt lluents i fumen com unes xemaneies, amb tot i l'alça dels queviures... i del tabac.

Tornant-hi amb les exposicions, tenim a «Cân Parés» a l'italià Tafuri, un «mano» que sap on té la mà dreta, el qual pinta amb molta grapa i copsa la llum al vol. Els seus *Canals de Venècia* són d'una claretat meridiana i els seus interiors de *Sant Marc*, d'una fosquetat no menys exquisida. On més m'agrada En Tafuri és en el paisatge, perquè sembla que s'entafuri fins al cor de la naturalesa, demostrant ésser un perfecte equilibrista. El seu treball resulta ponderat i fi com una ària d'òpera italiana, tenint ademés l'aventatge de que no desafina mai, degut a que té molt bona escola; tant, que a la seva exposició hi pot anar a apendre el jovent... que vulgui.

També ens resulten uns bons *dòmines* En Llimona i En Baixeras, que's parteixen les «Galeries Laietanes», exhibint bon nombre de pintures i dibuixos.

A mí m'agradaria que En Llimona es digués Poncem, doncs aquest cognom lligaria millor que el que té amb la dolçor de les seves obres. En Llimona és el pintor de la placidesa, dels assumptes senzills, de la honesta vida rural, de les caigudes de tarda ensonyades i misterioses; el seu art, d'una catalanitat macisa i delicada a l'hora, fa com els malalts de's nirvis: *no vol soroll* de castanyoles i panderos, ni virolais llampants, ni exotismes de cap mena.

Els quins volen fer passar an En Llimona per un pintor d'estar per casa, és que li tenen *bola* perquè sap ésser de *casa*; i creix la seva inquina en veure la traça amb que maneja el carbó, arribant fins a fer-lo parlar: perquè

els carbons d'En Llimona parlen i diuen ço que ell vol que diguin.

El seu company Baixeras, altre dibuixant de punta catalana, segueix impertèrrit les seves excursions artístiques, com si tingués vint anys. I això que en fa uns quaranta que els tenia! Tan aviat el veiem al Pirineu amb els pastors de samarra i esclops, com a la platja amb els que tiren l'art, per a viure. Però ell no el *tira* l'art, ben al contrari: l'enlaira tant quan pinta com quan dibuixa, resultant un *carbonaire* de primera, també.

Ell fou qui millor plasmà damunt del paper, amb carbó només, els carrers de la Barcelona antiga, condemnats a desaparèixer amb la Reforma, donant motiu a que En Xavier Viura enviés als *Jocs Florals* aquella poesia elegíaca i fortament casolana que començava dient:

*Els vells carrers de la ciutat,
els vells carrers de Barcelona,
tenen per mí un encant sobtat
que, quan hi passo, m'acarana;*

la qual va ésser la causa de que l'Ajuntament, penedit d'haver tirat endavant la Reforma, no s'atrevis a editar el formós Album d'En Baixeras.

Corpo di Bacco! Xerrant, xerrant, he acabat la meva tasca i encara em manca parlar del «Refectorium», del «Camarín», de «Cân Serra», de «Cân Dalmau»... Allò que dèiem... als pobres crítics ens fan anar d'Herodes a Pilats.

C. ARBÓ

Instantània ramblística

Es ple hivern, i en plena Rambla;
són dos quarts de vuit tocats
de la nit; quan, bulliciosa,
la gent plega del treball...

Sota d'un desfullat plàtan,
tot ell curull de pardals,
dues *elegants* conversen
amb dos *pollos* elegants
(enfoca aqueixa instantània
davant del carrer Ferran).

Les dos i els dos se disposen
a donar's mutu comiat;
i al bell instant en que encaixen
les quatre enguantades mans,
noten les dues parelles
quelcom que's desprèn de dalt...

Alcen les testes enlaire;
l'arbre és curull de pardals!...
Comprenent, els quatre es miren,
somriuen... i rient se'n van.

JOAN PASCUAL

ESQUELLOTS

Una mena de gents hi ha, que, per tràngols que la ciutat passi, per sang que corri i per misèria que hi hagi, no perden mai l'humor: Són els devots de Sant Medí.

Ahir, dijous, degué celebrar-se la festassa, amb els aditaments de costum: romeria, colles de «Tivats», carmetlets i poms de violes; gran *pasa-calle* pel carrer [d'En Salmerón i ballarugues de part de vespre. I a preparar la festa de l'any vinent.

Gloriosíssim Sant Medí,
tan amic de la mandanga,
com que'ns distreus del patí,
ser devot teu... quina ganga!

El gran poema místic *La Passió*, d'En Bach, ha estat l'aconteixement musical de la setmana. En Beethoven, amb la seva famosa *Sexta*, ha quedat a l'alçària d'una cafetera russa.

Però per a sentir tota *La Passió*, tan llarga, s'hagué d'anar tarda i nit al Palau de la Musica: sis hores de musica, cinc pessetes.

Una altra vegada poden fer-ho millor: entrada i sopar, dos duros.

Si els organitzadors de *La Passió* haguessin estat els de la «Lliga», ho haurien fet així.

Entre les cursis noves de «sociedad»:
«Ha sido pedida la mano de la bella señorita X., para el conocido fabricante de guantes, don J. P.»
Ja es veu per a què vol la mà, aquest murri.
Per a emprovar-hi els guants.

EL MISTERI DE LA VERDURA

El productor.—De una col i uns quants ravets
sols n'he tret deu centímetes.

Un tal Balari—poeta eminentment desconegut—ha escrit i fet escampar per tot Barcelona uns versos dedicats a cantar les excel·lències de l'actuació governamental a la nostra ciutat.

Com que els tals versos—encara que *ben* intencionats—són dolentíssims, esperem que el senyor Anido cercarà l'autor i el ficarà a la «Model» immediatament.

Atemptats d'aquesta naturalesa són d'aquells que no poden repetir-se.

Sovintegen—segons la premsa barcelonina—els «desprendimientos de cables eléctricos, matando caballerías».

Menos mal que només maten caballeries.

Però... la senyora Premsa al donar les esmentades noves, no podria dir-nos a qui perteneixen aqueixos «cables» tan *despresos*?

Es que són dels Tramvies?

I si ho són, perquè es descuiden de dir-ho?

El nostre Municipi concedeix una subvenció de cent peles per a un Concurs d'Aprenents.

Si aqueixos aprenents fossin aprenents de regidor..., pobretsi... cent peles no els tocarien enlloc!

Llegeixo:

«Con motivo de las últimas lluvias, los ríos Besós y Llobregat estuvieron a punto de desbordarse».

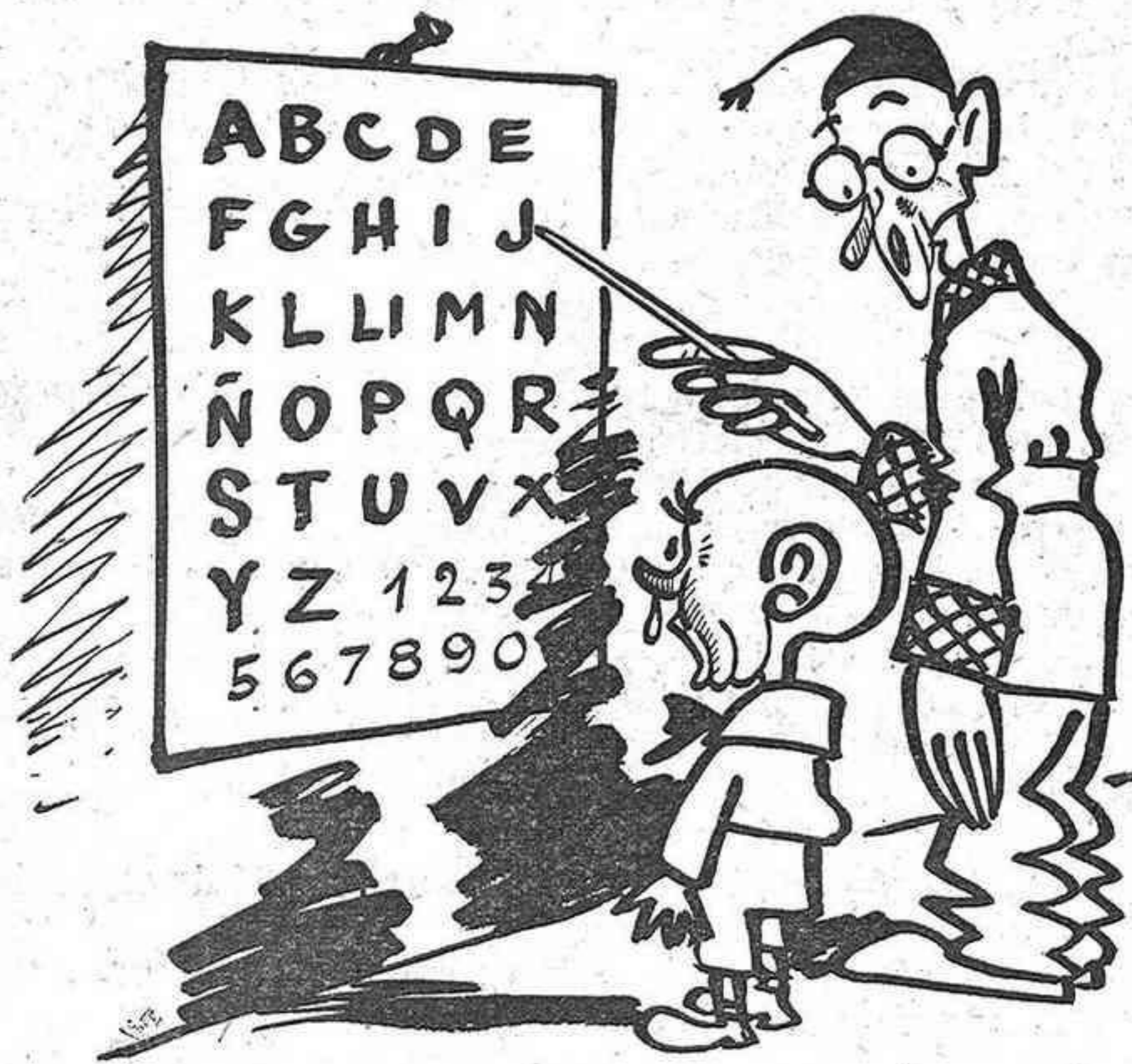
Que volen dir que no hi tindrien dret?

En un temps en que tothom se surt de mare, i en que tots, grans i xics, blancs i rojos, poble i autoritats, se desbordeu a la seva manera ¿còm no permetre que els rius ho facin?...

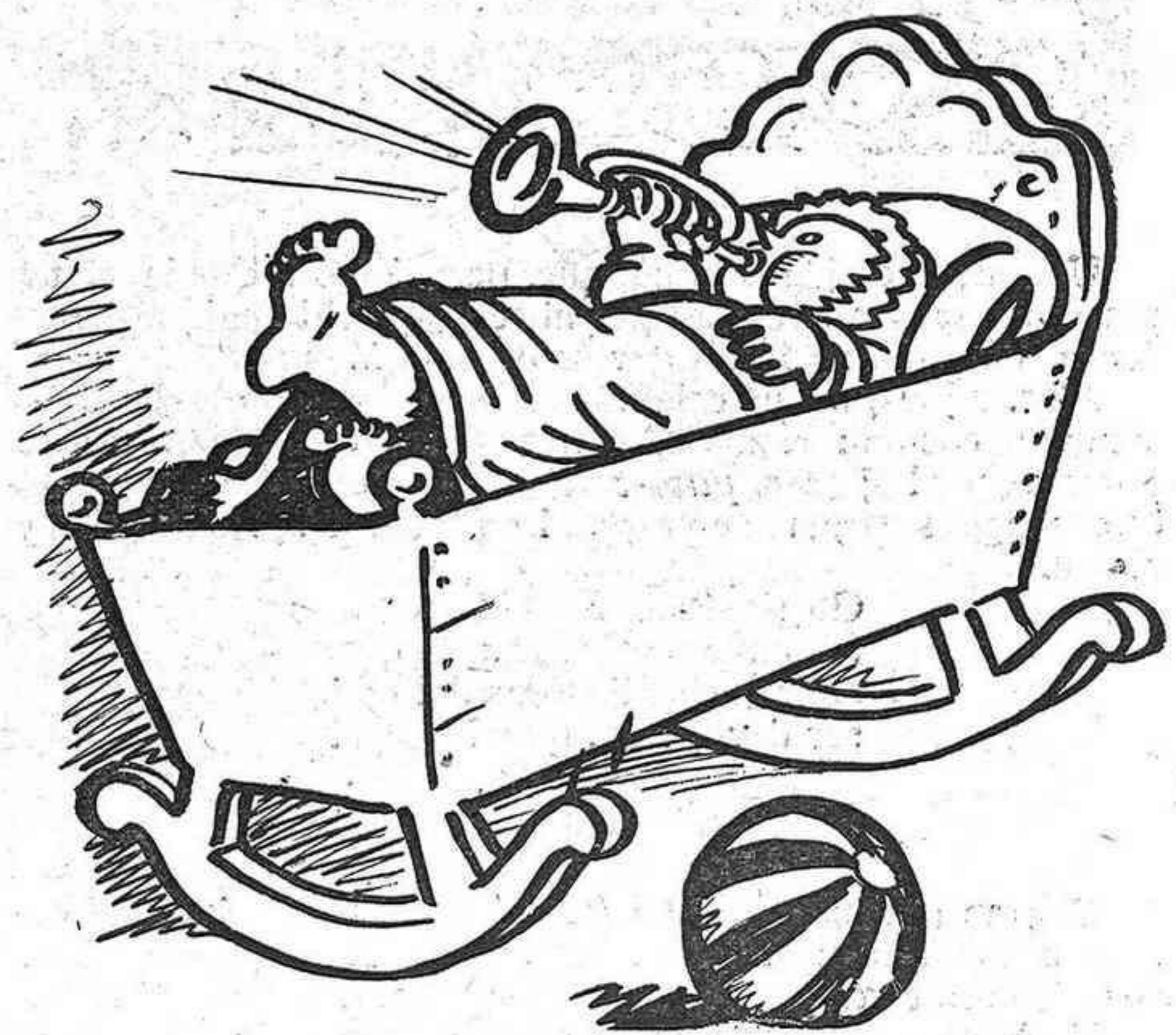
Ansia, i que vingui una inundacioneta, que potser ens refrescarà les sangs.

El consumidor.—De uns ravets i una coleta,
me n'he fet mitja pesseta.

Els autors de llibrets treballen ja desesperadament...

...i els compositors també.

Diu un diari que els Venedors Detallistes han emprès una enèrgica campanya contra l'Ajuntament.

Així, doncs, els venedors, no han fet sinó adherir-se al pensament de tota la ciutat.

Perquè anar contra l'Ajuntament, avui ja no és cap novetat.

Tothom hi va!

Aplaudim la pensada de l'«Associació Catalana d'Artistes» (secció de Literatura) al demanar a l'Alcalde que s'alci un monument, o un bust quan menys, destinat a perpetuar la memòria d'En Pompeu Gener.

El desaparegut filòsof i genial humorista s'ho mereix.

Però, sobre tot, que els encarregats de tirar l'obra avant tinguin ben present aquells versos famosos del gran Peius:

*Una cosa és l'Escultura
i una altra l'Agricultura.*

No fos cas que fecin la segona edició del pobre Iscle Soler: que en comptes d'alçar-li un monument, li aixequin un rave.

Vàries associacions nacionalistes de la barriada de Sant Martí, han organitzat uns «Jocs Florals», que tindran lloc a mitjans d'abril.

S'ofereixen dinou premis a altres tantes composicions, abundant-hi, naturalment, els temes patriòtics.

D'un nou parc d'atraccions disfrutarem els barcelonins aqueix istiu que vé.

En els plans de Les Planes (Vallvidrera) s'hi està treballant amb activitat inusitada per a instal·lar-hi un centre de diversió que, o molt ens enganyem, o serà un èxit. Es tracta, res menys, que d'un lloc per a espectacles, cine, òpera, teatre de la naturalesa, olimpíades sportives i circ equestre...

Ja hi estem anant!...

Entre un bromista i un regionalista:

—Et vaig a contar un xisto, que no sé si me l'he inventat jo o si me l'ha explicat algú; mes amb una condició: que'm prometis que no t'enfadaràs, perquè ja sé que no t'agradarà gaire...

—Acceptada. Comença...

—En què se sembla un camàlic amb En Cambó?

El contrincant, després de breus instants de pensar:

—No ho sé, noi. Diga-m'ho tu...

—En que «lliga» per ací, «lliga» per allà... i, finalment, tot s'ho tira a l'esquena..!

Diàleg entre companys viciosos:

—Encara fumes tant?...

—Ui!... més que una xemaneia!... I tu, encara et dones a la beguda?...

—Sí; però, com que veia que cada vegada que buidava un got de vi, havia de parar de treballar... doncs ho he deixat córrer.

—El beure?

—No; el treballar.

L'ovella deslliurada

No vui tornar-hi, no, al remat! Fa estona que volto i volto resseguint la plana.

El xai ja drisca sens tenir qui el mana

ni el roc l'empaita al voleiar la fona!

Quin murri, l'amo! i si és la Baldirona?

— tant l'un com l'altre, són dos morts de gana —

després que ens pela i và i es vèn la llana,

ens escatima el trist menjar que ens dona.

Tot ve que cansa; fins ser bè i ser noble!

Ja n'estic tip de pastorar, i al poble

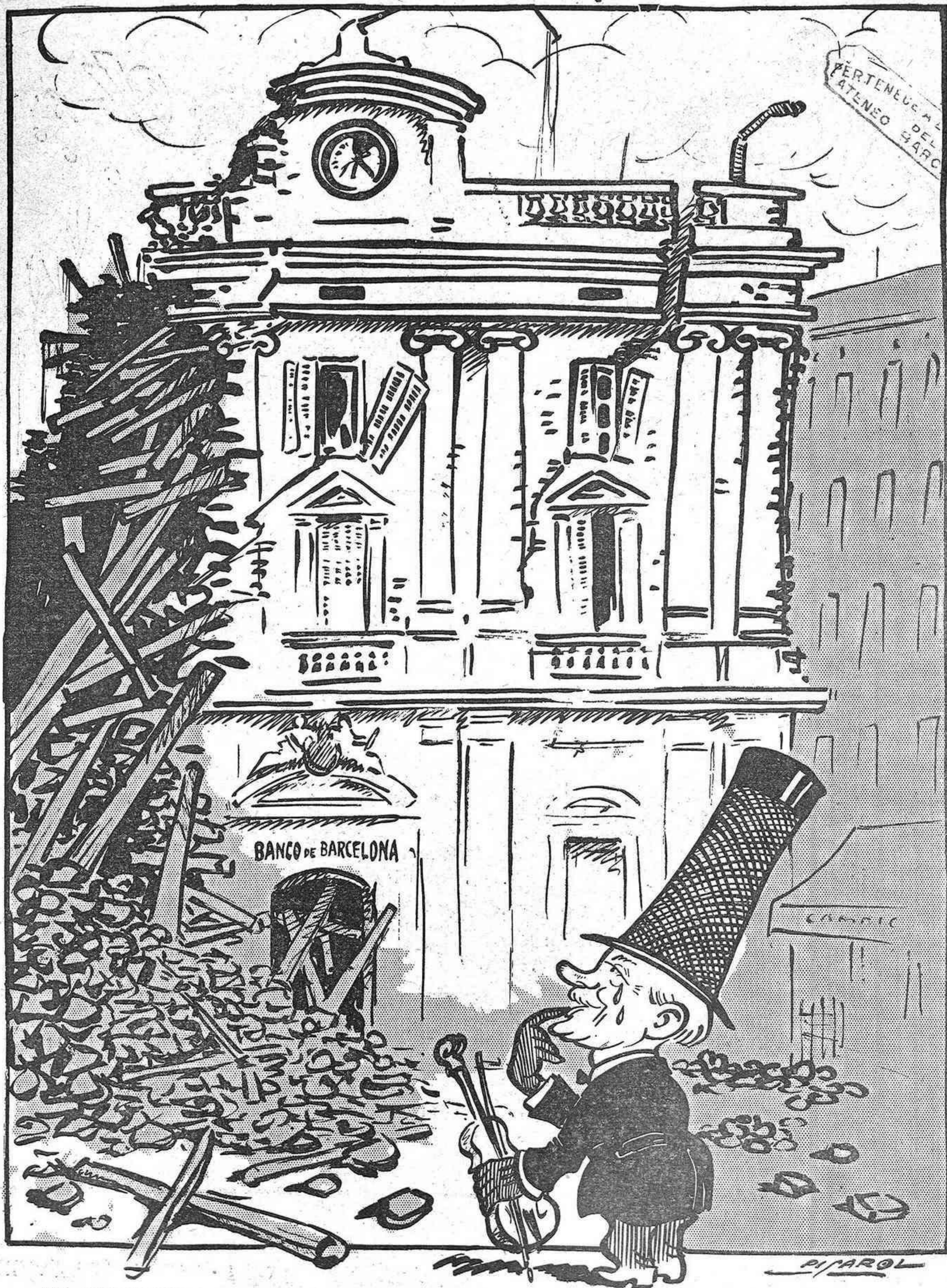
entrar-hi en grop com carn de forca!... "a viure!

Com l'Home, envejo ens únics texts de ciència

que el cor hi apren aquesta gran sentència;

del cel, esclau; d'aquí, a la terra, lliure.

J. M.

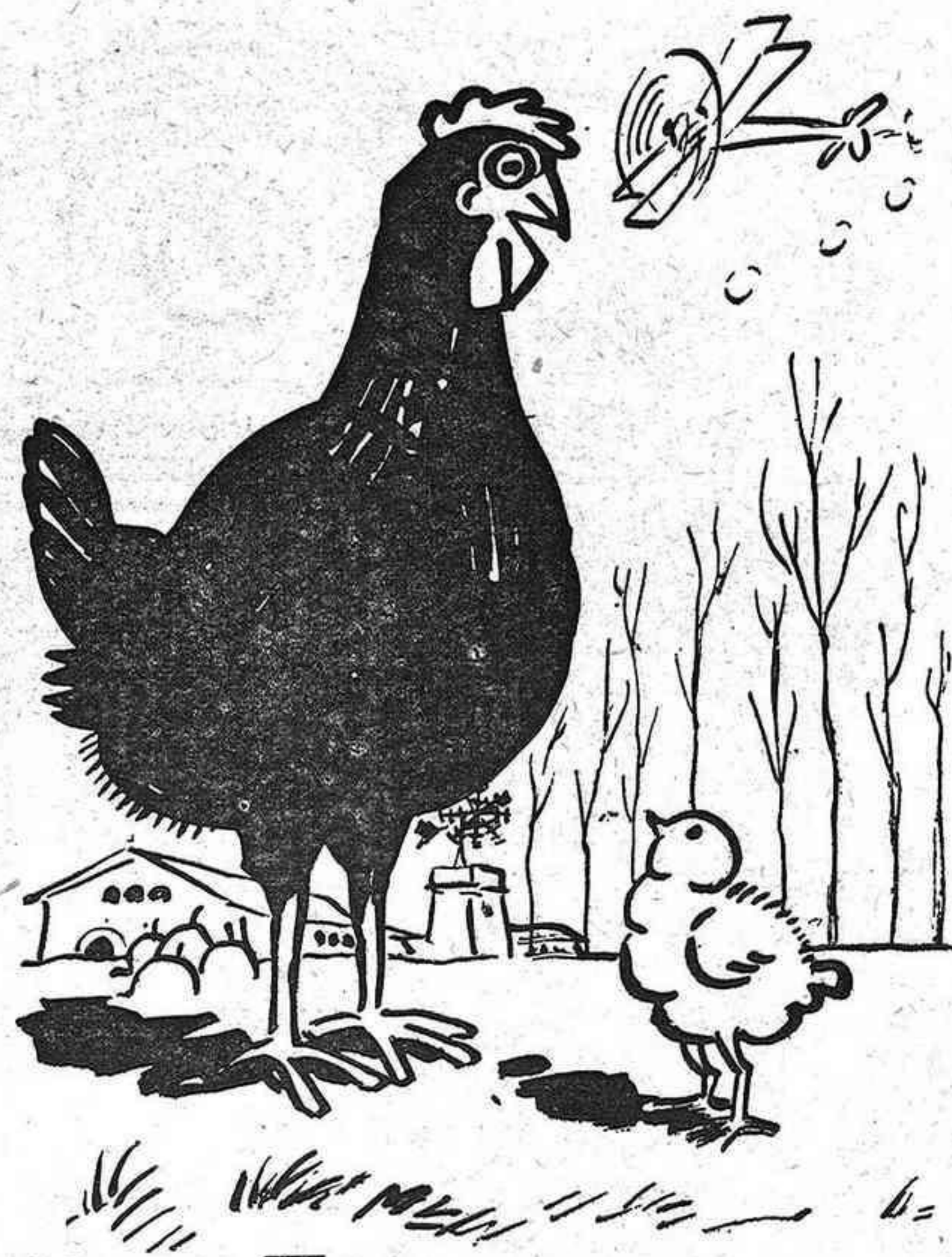

EL PRIMITIU GIRONA, DAVANT LA DESFETA

—Refava, minyons!... I això és allò tan sòlid i resistent que
aigecàrem nosaltres?...

—Si et pogués manifestar tot lo que el meu cor sent per tu!...
—Deixa-ho córrer, *Caimitu*, que els temps no estan per a manifestacions.

—Es veritat, papà, que els ous van tant de baixa?
—No serà pas perquè n'hi hagi abundància a Barcelona...

Respostes pagades

Joan Retallat: No fumem!... Els seus versos són molt pitjors que les medicines.—Pere Mialet: Això de la «Colombina» no m'ha agradat gens.—C. Quet: De sis, tres. V. A. Ll.: Entra en cartera, esperant l'oportunitat.—J. Cornudella: Potser passi a *La Campana*.—D. S. R.: No'ns acaba de fer el pes.—Roderic Doré: Massa diluït tot això. Provi d'enviar quelcom curt, concís, graciós i original.—P. Mialet (C. Quet): Passen a *La Campana*.—R. T. i R.: Si vostè és el senyor Ramon Torrents i Roca, mai serà el senyor Ramon Torrents a seques. N'hi han tants de *torrents* a Catalunya!... No s'hi amoïni, cregui'ns, i deixi dir a les males llengües.—Joan Pascual: Si passa, serà treslladat a *La Campana*.—S. B. S.: Entren en cartera, però sense poder-li assegurar res.—Ll. C.: Un dia o altre.—Joan Piquet: La composició anava bé, però

per inconvenients de compaginació, no pogué idsertar-se en aquell número. No hi ha més remei que guardar-la en cartera per a l'any vinent. El dibuixet és fluix, molt fluix.—Eudald Sala: De tres, un; el del mig.—Pep de la Masia: L'assonància dels versos senassos, perjudica totalment la composició.—Joan Barcelona: Aquesta vegada sí que no havem estat afortunats.—Aguileta: Entra en cartera, emperò sense poder-li assegurar si serà noi o serà noia.

Aquest número ha sigut passat per la censura governativa

TOS la curen les Pastillas Helenianas. 1'25 pessetes caixa.

PANALLONS els cura Tópico Gil Kens. 1'25 pessetes frasc.

ASMA la curen les Gotas Helenianas 4 pessetes frasc.

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar. n.º 2
TELÉFONO 4115

DIJOURS QUE VÉ, DIA 10 DE MARÇ, SORTIRA

Per fi!!... Per fi!!... Ja era hora!!... Mai és tard si bé arriba!!...

Vençudes les enormes dificultats de edició a conseqüència de la crisi paperaire, havem donat terme finalment a la confecció del popularíssim

ALMANAC de La Campana de Gràcia

per a aquest any 1921

Un elegant tomet atapeït de caricatures polítiques i socials

PREU: 0'80 CÉNTIMS

ALGO

NUEVA EDICIÓN

COLECCIÓN DE POESÍAS DE

JOSE M.ª BARTRINA

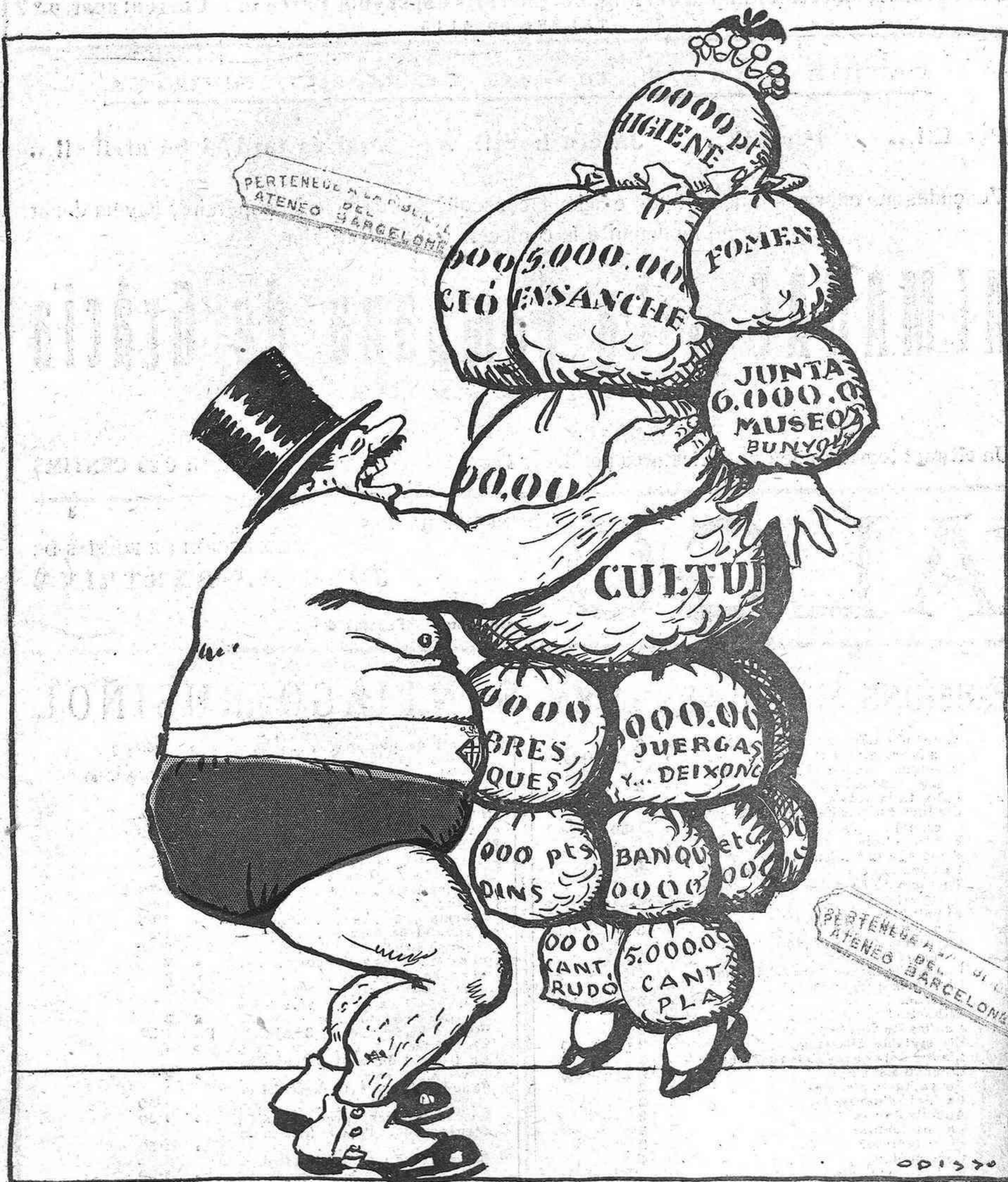
Un tomo; Pesetas 6'—

EDICIONS POPULARS D'EN SANTIAGO RUSIÑOL

Anant pel món. (2.ª edició)	Ptes. 2	La nit de l'amor	1'50
El místic. (2.ª edició)	2 (Agotada)	Del Born al Plata. (Impressions de viatge)	2 (Agotada)
Oracions. Amb música d' E. Morera. (2.ª edició)	2	Port-Tarascó, d'Alfons Daudet. Traducció.	2
Fulls de la vida	2 (Agotada)	El pintor de miracles	1'50
Els Jocs Florals de Canprosa. (2.ª edició)	1'50	La Verge del Mar	1'50
El bon policia	2	El despatriat	2
Mondlegs. (2.ª edició)	2	El triomf de la carn	1'50
La bona gent	2 (Agotada)	La illa de la calma (2.ª edició)	2
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler)	Ptes. 2 (Agotada)	L'Homenatge	1'50
El pati blau.	2 (Agotada)	La lepra.	1'50
El poble gris	2 (Agotada)	L'Arma	1'50
La mare. (3.ª edició). (Quinze miler)	2 (Agotada)	L'envelat de baix	1'50
La «merienda» fraternal. (4. miler)	1'50	Giosari, per Xarau	2
L'Alegria que passa.	1'50	El català de «La Mancha»	2
L'heroe.	2 (Agotada)	El pobre viudo	2
Llibertat!	2	A cà l'antiquari (Sainet)	2
La fira de Neuilly	2	L'auca del senyor Esteve (Cinc actes) (2.ª edició)	2
Els savis de Vilatrista.	2 (Agotada)	«Gente Bien» (Sainet) (3.ª edició).	Ptes. 1'50
L'auca del senyor Esteve (3.ª ed.)	2	Els Naufrags	2
L'hereu Escampa	2 (Agotada)	En Josepet de Sant Celoni (Novel·la picaresca)	2
En Tartarin als Alps	2	«Souper-Tango» (Obra satírica en un acte)	1'50
La llei d'herencia.	2	La casa de l'art (Peça en un acte)	1'50
Aucells de pas.	2	L'acaparador (Peça satírica en un acte)	1'50
La intel·lectual.	2	Bataneros en comandita (Sainet de costums financeres en un acte)	1'50
El redemptor	2	El català de «La Mancha», tragi-comèdia en quatre actes	2
Cors de dona	2		
El Teatre per dins	1'50		
Dol d'«alivio»	1'50		
El daltabaix	2		
El titella pròdig	1'50		

La setmana que vé, obra nova: **CHAUFFEUR!... AL PALACE**

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

**ELS PRESSUPOSTOS MUNICIPALS O
«LA MUJER-PLUMA Y EL HOMBRE-BARRA»**

—Això?... Això ho aixeco jo com si fos un sac de palla!